

PRIMJER DOBRE PRAKSE 1, 2, 3

odnosi se na 3 sata po 60 min rada pod nazivom

Stvaralački semantičko-poetski pokus

Autor: Jasminka Vrban

Cilj:

- utvrđuje se poznavanje vrsta riječi i njihove semantike
- utvrđuje se znanje o književnim rodovima i vrstama, o funkciji riječi u književnoj umjetnici
- potiče se težnja za stvaranjem novoga djela te svijest o potrebi osposobljavanja za različite razine jezične komunikacije (Težak 1998: 46)
- razvija se sposobnost lingvističke refleksije, vještina predviđanja i razmišljanja

Potreban materijal: literarni predlošci (*Majka, Igra*), papiri (A4,A3), hamer, papiri u boji, olovke (kemijske, u boji), mape za radove, radni listići za učenike (zadatci - vrste riječi i smjernice za rad)

Literatura:

- George, David. 2003. *Obrazovanje darovitih*. Eduka. Zagreb.
- Kišević, Enes. 2009. *Voda je moja mati*. Profil. Zagreb.
- Rosandić, Dragutin. 2002. *Od slova do teksta i metateksta*. Profil. Zagreb.
- Težak, Stjepko. 1998. *Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 2*. Školska knjiga. Zagreb.
- Winebrenner, Susan. 2016. *Želim znati više*. Naklada Kосinј. Zagreb.

1. sat (60 min)

Uvod:

U nastavi književnosti povezujemo nastavu gramatike i nastavu izražavanja. Češće u radu polazimo od analize književnog teksta, stilskih osobina teksta te na kraju dolazimo do gramatike. U ovim radionicama ići ćemo redoslijedom koji je rjeđi - od gramatike preko učeničkog izražavanja do umjetničkog djela.

Na taj ćemo način kod učenika povezati jezik, književnost i stvaranje. Polazeći od neorganizirane jezične građe, tj. od semantičkog potencijala te građe, koristeći istu građu učenici će stvarati tekst samostalno te se na kraju upoznati s originalnim literarnim predloškom. Upotrebljavajući leksik iz predloženog popisa učenici će samostalno dolaziti do vlastitih književnih ostvaraja. Na kraju će svoj rad moći usporediti s književnim predloškom, a ovim načinom maksimalno su uključeni u sve faze literarnog djela. Tako ćemo pomoći darovitoj djeci u samostalnom kreiranju teme koja je zadana odabirom riječi iz literarnog predloška. Promatranjem jezične građe, učenici će samostalno doći do konačnog rezultata, povezujući riječi i stvarajući originalne stihove, što je i svrha ove radionice. Otkriće autora i pjesme trebalo bi unijeti uzbuđenje u rad. (Težak 1998: 550)
Ovim smo radionicama dokazali da su umjetnost i jezik neodvojivi.

Način realizacije:

1. aktivnost /uvodna: Danas se osjećam ... (15 min)

Učenici u 5 rečenica iskazuju kako se osjećaju i s kakvim su očekivanjima došli na današnju radionicu.

2. aktivnost: Predviđanje na temelju popisa vrsta riječi iz literarnog predloška (30 min)

Učitelj daje popis imenica iz literarnog predloška E. Kiševića *Majka* i *Igra*. Predlaže učenicima da pokušaju predvidjeti prema kojem su tematskom području usmjereni dotični tekstovi. Zatim dodaje popis pridjeva i predlaže da učenici otkriju ugođaj, raspoloženje koje se može očekivati u tekstu s navedenim imenicama i pridjevima. Na osnovi popisa glagola učenici učvršćuju ili mijenjaju svoje pretpostavke o tekstu. Promatraju ostale vrste riječi te dopunjuju novim zapažanjima i predviđanjima o tekstu koristeći oluju ideja.

3. aktivnost: Izlaganje predviđanja - Oluja ideja (15 min)

Voditelji skupina izlažu predviđanja do koji su došli. Zajednički komentiramo i raspravljamo te se odlučujemo za najbolja rješenja. Nakon toga učitelj upućuje učenike da na temelju predviđanja pristupe sljedećoj aktivnosti - pisanju pjesme.

2. sat (60 min)

1. aktivnost: Pisanje pjesme na temelju zadanog leksika (40 min)

Svaki učenik, individualno, piše duži ili kraći tekst u kojemu upotrebljava leksik iz predloženoga popisa i to tako da odgovara pretpostavkama do kojih smo došli u predviđanju.

2. aktivnost: Čitanje učeničkih ostvarenja i komentari (20 min)

Učenici i učitelj sjede u krugu (stolci/prostirke). Zajedničkim čitanjem i komentarima nastoje naći zajednička rješenja kako bi poslije mogli ustanoviti koliko su se kao pojedinci ili skupina približili književnom predlošku, tj. koliko su njihova predviđanja bila točna.

3. sat (60 min)

1. aktivnost: Otkrivanje literarnog predloška i komentari (15 min)

Učitelj objavljuje autora i naslov literarnog predloška odakle je crpljena jezična građa za ovu radionicu.

Napomena voditeljima: Otkrivanje literarnog predloška može biti na listiću, u obliku slikokaza, na prozirnici i sl.

2. aktivnost: Čitanje literarnih predložaka E.Kiševića *Majka* i *Igra* (40 min)

Učenici razgovaraju o ugođaju u literarnim predlošcima te uspoređuju svoja predviđanja i pretpostavke s književnim tekstovima-koliko su se udaljili ili približili originalnim literarnim tekstovima.

3. aktivnost: Evaluacija radionice (5 min)

Učenici iskazuju dojmove i ocjenjuju današnju radionicu - plavim/crvenim štapićima i pokretom.

